

MORBIDITATEA

Analiza stării de sănătate a populației necesită un studiu complex al mortalității și concomitent al morbidității.

Pentru cunoașterea morbidității, Organizația Mondială a Sănătății propune un sistem informațional care are în vedere următoarele scopuri:

- descrierea actuală a sănătății populației printr-un sistem informațional pasiv;
- declararea stării actuale a sănătății populației printr-un sistem informațional activ;
- previziunea tendințelor, în vederea unei mai bune profilaxii și pentru planificarea dezvoltării rețelei și acțiunilor sanitare.

Morbiditatea se studiază în special prin următoarele forme:

Morbiditatea generală

- incidenta
- prevalența
- *Morbiditatea pe contingente*
- *Morbiditatea cu incapacitate temporară de muncă*
- *Morbiditatea ce necesită spitalizare.*

INCIDENTA

Prin incidenta morbidității se înțelege frecvența cazurilor nou înregistrate într-un anumit teritoriu și o anumită perioadă de către cabinetele medicale de medicină de familie.

Se calculează un indice de incidenta totală și indici de incidentă specifică (pe sexe, grupe de vârstă, medii, etc).

Incidentă totală:

Formula de calcul:

$$I_t = \frac{bn}{L} * 1000$$

unde: I_t – indicele de incidentă totală;
 B_n – bolile nou depistate;
 L – numărul de locuitori.

Incidentă specifică:

Formula de calcul:

$$I_s = \frac{bn(c,x)}{L} * 100.000$$

unde: I_s – incidența specifică;
 $Bn(c,x)$ – cazurile nou depistate de o anumită afecțiune sau o anumită grupă de vîrstă;
 L_x – populația de o anumită grupă de vîrstă.

Structura incidentei morbidității

Pentru o cunoaștere restrînsă a morbidității se obișnuiește analiza acesteia pe clase de boli a cazurile noi de îmbolnăvire

Ponderea în structura morbidității a unor clase de boli se calculează în felul următor:

Total cazuri noi de îmbolnăvire – 1000 cazuri;
Boli aparat cardiovascular – 250 cazuri;
Boli aparat respirator – 300 cazuri;
Boli aparat digestiv – 170; etc.

În structură ele se reprezintă astfel:

Boli ap. cardiovascular – 25%;
Boli ap. respirator – 30%;
Boli ap. digestiv – 17% ; etc.

PREVALENȚA

Prevalența morbidității (frecvența globală) cuprinde totalitatea bolilor care există fie la un anumit moment „critic” (de obicei ultima zi a trimestrului, semestrului, anului respectiv), fie într-o anumită perioadă.

Prevalența se referă la toate îmbolnăvirile existente (la un moment dat sau într-o anumită perioadă) indiferent de data depistării, spre deosebire de incidența care se referă la bolile nou depistate într-o anumită perioadă.

Formulele de calcul ale prevalenței sunt următoarele:

$$Pr = \frac{bn + bv}{L} * 100$$

$$Pr(x) = \frac{bn(x) + bv(x)}{L(x)} * 100 \text{ sau } 100.000$$

unde:

Pr și Pr(x) – indicele de prevalență totală și pe vârstă (x);
Bn, bv – boli nou depistate, boli cunoscute anterior (vechi);
Bn(x), bv(x) – idem ca mai sus, la anumite vârste (x);
L, L(x) – numărul de locuitori, respectiv la anumite grupe de vârstă.

Cunoașterea exactă a prevalenței morbidității necesită un examen medical de masă, efectuat prin ANCHETE ALE STĂRII DE SĂNĂTATE.

MORBIDITATEA CU INCAPACITATE TEMPORARĂ DE MUNCĂ

Morbiditatea cu incapacitate temporară de muncă (prescurtat I.T.M.) completează studiul morbidității cu unele aspecte esențiale: gravitatea bolii care determină incapacitatea temporară de muncă la personalul muncitor. Deci este o morbiditate specifică acestei categorii de populație și se referă la o anumită grupă de vârstă (16 – 57 ani la femei, 16 – 62 ani la bărbați), se referă la incapacitatea temporară de muncă și nu la toate îmbolnăvirile, se referă la cazurile noi de îmbolnăvire nou depistate cât și la agravările bolilor cronice deja cunoscute.

Pe baza datelor privind incapacitatea temporară de muncă se calculează următorii indicatori:

Indicele de frecvență cu I.T.M.:

Formula de calcul:

$$F = \frac{Cmi}{Pm} * 100$$

unde: - F – indicele de frecvență cu I.T.M.;
- Cmi - numărul de certificate "initiale";
- Pm – numărul x mediu al personalului muncitor, cu drept de asigurare socială.

$$Gr = \frac{Z(cmi + c)}{Pm} * 100$$

unde: - Gr – indicele de gravitate a I.T.M.;
- Z(cmi+c) – numărul zilelor de concediu medical initiale și în continuare;

$$D = \frac{Gr}{F}$$

unde: D – durata I.T.M.;

Exemplu:

În județ în anul 2001 numărul certificatelor initiale a fost de 70.000, numărul zilelor de concediu medical este de 460.000, iar numărul mediu scriptic al angajaților este de 62.000:

Cei trei indicatori sunt:

$$Gr = \frac{460000}{62000} = 7,4$$

$$Fr = \frac{70000}{62000} * 100 = 112,9$$

$$Dm = \frac{460000}{70000} = 6,6$$